

ΤΟ ΜΥΒΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΟΥ

Το «Μπουκέτο» μου λέει: Νά γράψετε τη βιογραφία σας για τους αναγνώστες μας...

Όραία, λοιπόν Γέρασα και θ' άρχισω τις Ιστορίες;

Η βιογραφία μου — το ελλιπώ τουλάχιστον— είναι άκόμα δλη μπροστά... Όστόσο γιατί νά χαλάσω χατήρι; Η ζωή εινε άπ' αυτά τά ταξίδια, που δέ μπορεί νά τά περιγράψη κανείς; ή ια τελειώσουν...

Πριν γνωρίσω την εύκολη έγγασία της πένας, έγνώρισα την άλλη, τη βαριά—αυτή που λέει ό έργατης «δουλειά». Ήταν μία παρόνθσαι; μεταξύ δευτέρας και τρίτης γυμνασιών. Ο πατέρας μου, συνταξιούδος; τταισιαματοδικής, πούδε άράζει στον Πειραιά, ύστερ' από μία ζωή γεμάτη τεραπέτειες, πέθανε από πνευμονία. Είχε άφήσει έξη παιδιά—τρία άγόρια και τρία κορίτσια. Σε λίγες μέρες ή μητέρα μου ελτε σ' άγορία. —Η σύνταξη του πατέρα σας εινε για τά κορίτσια τ' άποστάτευτα; σεις νά δουλεύετε.

Λέν μπορούσε νύ γίνη διαφορετικά; Πιάσαμε δουλειά. Μιά μέρα όμος ό συχωρεμένος ό Παταγωγίου, ό γυμνασιάρχης μου—ήταν από τη Χαλκίδα—μ'άπάντησε στο δρόμο:

—Έού άδίκισες τόν έαυτό σου ν' άφίσης τά γράμματα. Γιατί τόκαμες;

Δέ μπορούσα ν' άπαντήσω. Είχα διακρούσει. Τότε μου ελτε:

—Καλά, θά μιλήσω στο δήμαρχο.

Δήμαρχος ήτανε τότε στον Πειραιά ό Μουτσόπουλος. Ένα γεροντάκι αγαθό, μ' άσπρο μουστάκι, μαύρο σκούφο και γυαλιά. Άμα του μίλησε ό Παταγωγίου, μ' έφώναξε στο δήμαρχείο, μπροστά κι ό γυμνασιάρχης:

—Από σήμερα είσαι ύπότροφος του δήμου, μου ελτε, με μία ύποχρέωση: Ν' άριστέσης.

Τού φίλησα τó χέρι. Άγύρανα ένα καλό λυγάρι—με μία δεκάρα λάδι μπορούσες νά διαβίσεις όλη νύχτα—και τράβηξα στο γυμνάσιο.

Τό κεφάλι μου ήτανε γεμίτο και πνούδ. Δέν άγατούσα όλα τά μαθήματα. Ήμωνα δυνατός μονάχα στα μαθηματικά και στην ερμηνεία του έλληνικού κειμένου. Από τό νά πηγαίνω στην τάξη, προτιμούσα νά βγαίνω στο ύπαιθρο, στην Πειραική χερσόνησο, νάχω μπροστά μου τη θάλασσα. Από μικρός λάτρεια δυό πράγματα: Τη φύσι και τό θέατρο; αυτά μουδιναν τις πρώτες δυνατές συγκινήσεις. Μιά θεαλωδή μέρα, θέλησα ν' απολαύσω στην ερμηιά, όλομόνοχος, τό θέαμα της άφρισημένης θάλασσας.

Ξεχάστηκα τόσο, που ή θυέλλα με βρήκε, μ' άστραπέδες, βροντές, κερανούδες, μακριά άπ' την πολιτεία. Έγινε παπί. Έπήγα, γδύθηκα και στέγνωσα σ' ένα γύφτικο, στο καμίνι. Η άγάπη του θεάτρου υοδ φανερόθηκε άπ' αυτή την παιδική ήλικία. Ήμωνα στην πρώτη του έλληνικού, όταν προτιμήκα σε θέατρο: Στοδ Διονυσιάδη. Έπαιζε τό ιπποδρόμιο του Περανόνι.

Από τό σπίτι μας πέρασαν οι παλαιότεροι, δυό άλογα, τρομπέτες, χρωματιστές ρεκλάμες. Ελτα στον πατέρα μου:

—Άφήστε με νά παω στο ίπποδρόμιο.

—Τά καλά παιδιά δέν έχουν χαμηιά δουλειά σε τέτοια τραύματα.

Ήταν αυστηρός; διζαστήριος; Καθηγητής, άπολογία, ποιηή. Στοδ κώδικά του όλα τά άσπρα τέλειωναν με μπαστουινές. Τόν τρέμανε.

Όστόσο τόκασα και πήγα στο ίπποδρόμιο. Γελούσα μέχρι δακρύων με τις τούμπες τόν κλόουν, που έστρωναν τό χάλι για τους άκροβάτες, όταν άξαφνα είδα μπροστά μου τ' άσπρα γένια του πατέρα μου. Μ'έβγαλε όξω ή δίκη μου έγινε κιάλας ως που νά πάμε στο σπίτι. Έκει άκουσα — και ύπόμεινα—την άπόφαση: Βροχή μπαστουινές.

Όταν πέθανε πήγα κάποια έλευθερία: Είδα την Παρασκευοπούλου «Κυρία με τās Καμελιές», τόν Διονύση τόν Ταβουλάρη στο «Μιχαήλ Στρογκόφ» και τό Σπύρο Σωσία στον «Αμειτρώνα» του Μολιέρου. Και στο πλουστακό του οσπιτιού μας ίδρωσα τό πρώτο δικό μου θέατρο. με σκηνή, αλλαία και κουνίτες ζωγραφιστές, όπου ό θιασός μου, από μαθητές, έδινε κανονικές παραστάσεις.

Αυτή τη «φιλότιμη προσπάθεια» την είχα συντρέξει γείτονας συμμαθητής και φίλος, ό αγαπητός μου έν Άκαθμια ανάδελφος και καθηγητής του Πανεπιστημίου κ. Ι. Πολίτης.

Έκανα θέατρο, έβραζε τούς άλλους νά παίζουν, έπαιζα ό ίδιος, δέν είχα όμως φασαφή νά γράφω. Για νάχω δωρεάν εισιτήρια για τό μεγάλο, τό αληθινό θέατρο, πρόσφερα τις ύπηρεσίες μου σε μία έφημεριδούλα πουβργαζε τότε ό μαχαρίτης ό Κωνσταντινίδης; τη «Φωνή του Πειραιώς». Άρχισα της συνεργασία μου, από μαθητής; της τρίτης του γυμνασιού, με διαφθώσεις. Διόφθωνα τά δοκίμια τόν άλλων, πριν άρχισω νά διορθώνω τά δικά μου. Τό άπολυτήριο του γυμνασιού τό πήρα τέλος με μεγάλες συγκινήσεις. Έσυνήθιζαν τότε οι γυμνασιάρχης νά προσκαλούν κόσμο, νά κάνουν άπολογία μου τού έτους, ν' άπονέμουν έπαινοους και βραβεία. Γυμνασιάρχης ήτανε αυτή τη χρονιά ό Λραγάσης. Μ' άνέφερε στον άπολυγισμό του:

—Είργασθη διά την οικογένειάν του, έγκαταλείψας τά μαθητικά θρανία; κι' έπανήλθε, χωρίς είς τόν Δίημο, διά νά διακριθί.

Μ' έκαμε δηλαδή νά κοκκινίσω σαν ντομάτα και νά μη βλέπω από πού νά φύγω.

Και τώρα; Τι γίνεται; Τό πρόβλημα του σταδίου ήτανε τότε δέκα φορές πιο τρομερό άπ' ό,τι εινε σήμερα για τούς νέους. Γράφωρκα στη νομική σχολή—ούτε κι' έγω δέν ήξερα γιατί; Οι δικοί μου λέγαμε πως μ' ένα χαρτί της νομικής μπορώ νά γίνης, ό,τι θέλεις; Δικαστής, άξιωματικός της χωροφυλακής, πρόξενος, συμβολαιογράφος... Όστόσο για νά πάρω αυτό τό χαρτί έπρεπε νά δουλέω, νά βγάλω τό ψωμί μου και τις έγγραφές μου.

Έκανα ένα σοφό δουλειές; Γραφιάς σε συμβολαιογραφείο, γραφιάς στο ύποθηκοφυλακείο, στον Πειραιά, γραφιάς σε δικηγόρο... κι' από τό άλλο μέρος μουδανε δόσει ν' αποστηθίσω τό λιθογραφημένο Έμπράγματο του Θεοφανοπούλου. Άφού σερβονόμωνα σ' άντίγραφα, τις προτάσεις ή τά πιστοπολητικά, έννιά με δέκα ώρες την ήμέρα, έπρεπε νά

Ο κ. Σπύρος Μελάς, πρό είκοσιπεντατίας. (Σκίτσο του ζωγράφου κ. Βανδύρου).

σκόβιο άπάνω στο Θεοφάνοπουλο με τις «νομές» και τις «κυριότητες», το «άνιμους» και το «κόρπους». Ήτανε κι' ένα άλλο ζήτημα που μουκόβρε την όρεξη: Το στρατιωτικό. Σ' ένα χρόνο και κάτι θα τραβούσα τόν κλήρο μου. Και θάρηπε να τ' άφηνω στη μέση όλα. Ένας φίλος μουτε:

— Μιά φορά θα πάς που θα πάς στρατιώτης; άντι να περιμένεις να τραβήξεις τόν κλήρο μου, δέν πάς άπό τώρα να ξεμπερδεύεις μία ώρα αρχύτερα;

Ή θητεία ήτανε τότε δύο χρόνια. Και να πηγαίνουν να ύπηρετηούν πριν της ώρας συνηθίζονταν πολύ. Πολλοί, μάλιστα, για να γλιτώνουν άπό τη δύσκολη ζωή του άπλου στρατιώτη και πρό πάντων άπό τις άγχαριτες, είχαν άνακαλύψει μία τρόπο πολύ σπουδαία: Όσοι είχαν άπολυτήριο γυμνασίου—δέ χρειαζόντανε άλλο προσόν, παρ' αυτό, και λογιστικά—έδιναν ξετάσεις για «Υπολογοισται» του Ναυτικού: Ήταν ο πρώτος βαθμός του οικονομικού κλάδου στο Ναυτικό, έπαιρνε καλές σχεδόν εκατό δραχμές το μήνα — ήτανε κάτι αυτή την εποχή — ήταν άνώτερος ύπαξιωματικός, άνθυπασπιστής, να ποίμε, στη γλώσσα τών βαθμών της ξηράς και μπορούσε να προαχθί, να γίνει λογιστής, δηλαδή άνθυπολοχαγός, άνθυποφροντιστής κ.τ.λ. Μερικοί που τους άρεσε αυτό το στάδιο μένανε όσοι δέν τού γουστάριανε δίνανε τη παραίτησή τους, άμα συμπλήρωναν τη θητεία τους κι' έτσι δέν πηγαίαν στρατιώτες, πενούσανε καλά, είχανε βαθμό, μισθό και λίγο, πολύ λίγο κόπο. Κοζύμασα να περάσω. Έξαμα αίτησι να λάβω μέρος στον πρώτο διαγωνισμό που προκηρύχτηκε. Δώσαμε εις ξετάσεις στο ύπουργείο τών Ναυτικών. Ή θέσεις δέν ήτανε παραπάνω άπό έντεκα—άν δε γελιέται ή μήνη μου. Μαζεύτηκαμε παραπάνω άπό τρακόσοι. Άπό την πρώτη στιγμή κατάλαβα ότι αυτή ή φάμπρικα είχε άνακαλυφθί επίτηδες για τά παιδιά της; πλουτοκρατίας, όσα δέ μπορούσανε να ξεαιρεθούν για τόν άπλο ή βήτα λόγο άπό το στρατό. Δούλεψε μιλιεταί που πήγε χαπτός. Μπήκαν τά «τάκια». Εμείς οι πληβείοι, όδρομο: Τότε ο φίλος μου έλεγε, για να με παρηγορήσει άπό την άπορρηγή:

— Έννοια σου και κάτι μένει και για σένα: θα καταταχθής στο πυροβολικό.

— Γιατί στο πυροβολικό;

— Γιατί έχει δύο πόρτες: Άν δέν επιτύχεις να μπής στη σχολή τών ύπαξιωματικών, μπορείς να περάσης ως άξιωματικός στο ύλικό πυροβολικό: Ή ξετάσεις δέν εινε δύσκολες.

Ή διαδικασία ήταν ατή: Όποιοι είχαν άπολυτήριο γυμνασίου, άν παρουσιάζονταν έθελοντες τους δέχοντανε με το βαθμό του δεκαενά. Στους έξη μήνες γίνοντανε λοχίες κι' άπό κει δίναν ξετάσεις για τη σχολή τών ύπαξιωματικών ή γίνονταν έπιλοχίες και περνούσαν στο ύλικό πυροβολικό, μπορούσανε να φθάσουν ως το βαθμό του συνταγματάχη. Έκαμα την αίτησή μου για το τρίτο πυροβολικό σύνταγμα, ότι είχα κλείσει τά είκοσι μου χρόνια. Προτίμησα το τρίτο, γιατί κάποιον άξιωματικό τόν γνωρίζανε τόν πατέρα μου. Σε λίγες μέρες με φωνάζανε, μ' ώρκισαν, μου κόψανε τά μαλλιά μου με την ψήλη, με καταπόντισαν σ' ένα πανταλόνι με δέματα ως τó γόνατο, ένα άμπέχοιο για δύο σαν κι' έμένα, που μου ράφανε στα μανίκια κι' άπό μία «σαρδέλλα»—τά δισαιμία του δεκαενά—και με κατελλώσανε μ' ένα πηλίκιο που μου κόπηκε ως τ' αϊτιά. Ή στολή μου συμπληρώθηκε μ' ένα ζευγάρι άρβύλες με κάτι σπειρούνια βαρειά, με μεγάλες άγκυλωτές ρόδες, που βροντούσαν όταν έννοσα τά πόδια μου να χαιρετώ τους άνώτερους. Ή μεγάλη όμως τραγωδία ήτανε το σπαθί. Τά σπαθιά του πυροβολικού ήσανε μεγάλα, φαρδιά, βαρειά—για πρώτο μπόι άνθρώπους κι' έγώ ήμουν μικρόσομος. Άναστατώσαμε την άποθήκη της δεύτερας πυροβολοχαρίας για να βρούμε σπαθί που να μου πήγαινε: φάγιες και τις άλλες άποθήκες κι' αυτή την άποθήκη του συντάγματος. Στάθηκε αδύνατο. Άναγκάστηκα να ζωστώ ένα σπαθί που άμα έστεκε όρθιο πλάι μου άνέβαινε άπάνω άπό τους γοφούς; κρεμαστό σερνότανε πίσω μου άτελειστο. Και θα δικαιώνε άπόλυτα αυτόν που θα ρωτούσε:

— Ποιός τόν κρέμασε αυτόν στο σπαθί;

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: ή συνέχεια

ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΚΑΙ Ο ΦΛΥΪΡΟΣ

Κάποτε ένας φλύαρος εξάλιζε επί πολλήν ώρα τόν Άριστοτέλη, διηγούμενος σ' αυτόν διάφορα άλλόκοτα και άνόητα πράμματα, που δέν είχαν κανένα ένδιαφέρον.

Σέ μία στιγμή, εκεί που ο φλύαρος «λιμαρίζει» άγρίως είδε ότι ο Άριστοτέλης δέν τόν έπρόσχε και προσπαθούσε, με τη στήσά του, να τού δείξη, πώς δέν τόν ένδ.αφέρουν τά όσα τού έλεγε.

— Μά, διδάσκαλε τόν ρώτησε τότε, διακόπτοντας τη διήγησή του. Δέν σάς κάνουν λοιπόν καμιά έντόπωια αυτά που σάς λέω;

— Όχι! τού άπήντησε ο Έλλην φιλόσοφος. Έκείνο που μου κάνει μεγάλη έντόπωια εινε πώς κάθουμαι και σ' άκούω, ένώ ή φύσις μου έχει δώσει πόδια και μπορώ να φύγω!

ΤΑ ΔΩΡΑ ΜΑΣ

Όπως σάς ύποσχεθήκαμε, το «ΜΠΟΥΚΕΤΟ» και ή ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ» ήρχισαν την διανομή εις τούς άναγνώστας των σειρών περιφήμων όριστοουργημάτων της ξένης φιλολογίας. Τά πρώτα βιβλία, τά όποια διανέμονται ήδη στους άναγνώστας τών περιοδικών μας, εινε τά ύπεροχα αισθηματικά άριστουργήματα:

“ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΦΙΛΥΡΕΣ”

Του ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΚΑΡ

“Η ΚΥΡΙΑ ΜΕ ΤΑΣ ΚΑΜΕΛΙΑΣ”

Του ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ, υιού

“Η ΜΑΝΟΝ ΛΕΣΚΟ”

Του ΑΒΒΑ ΠΡΕΒΩ

“ΓΡΑΤΣΙΕΛΛΑ”

Του ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΥ

Όπως σάς ειχαμε ειδοποιήσει, για ν' άποκτήσετε τά άριστοουργήματα μας, πρέπει ν' άποκόπτετε άπό τó «Μπουκέτο» ή την «Οικογένεια» 4 έκ τών δημοσιευμένων εις την 3ην σελίδα του έξωφύλλου δελτίων και να τά φέρετε εις τά Γραφεία μας, καταθέτοντες συγχρόνως και 8 δραχμάς.

Οί έν ταίς έπαρχίαις άναγνώσται μας θά προσκομίζουν τά 4 δελτία και 8 δραχμάς εις τά Ύποπρακτορεία τών Έφημερίδων και θά λαμβάνουν τά βιβλία τών.

Έπίσης άρχισε ή διανομή του νέου αισθηματικού άριστουργήματος του ΑΛΦΡΕΔΟΥ ΜΥΣΣΕ:

“ΜΙΜΗ ΠΕΝΣΟΝ”

Προσεχώς θά κυκλοφορήσει

“Ο ΕΡΩΣ ΘΕΡΙΑΜΒΕΥΕΙ”

της ΝΤΕΑΛΥ, κτλ. κτλ.

Οί έν τώ Έξωτερικώ άναγνώσται τών περιοδικών μας πρέπει να στέλνουν, μαζί με τα δελτία και τας 8 δραχμάς, και τά έξοδα άποστολής τών βιβλίων, και τούτο, διότι θά ήτο λίαν έπισημα δια τó Γραφείο μας μία τιαυτή έπίδάρσις. Εις τας πόλεις του Έξωτερικού όπου ύπαρχουν Ύποπρακτορεία του Κεντρικού Πρακτορείου Άθηνών, οι άναγνώσται μας θά παραλάβουν τά βιβλία των άπό τούς κ. κ. ύπεπράκτορας.

Τά δελτία δημοσιεύονται στην 3ην σελίδα του έξωφύλλου.

ΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΕΡΟΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Σ τó Δρόμο.

— Τι γίνεται φίλε μου; Πόσα χρόνια έχω να σε ιδώ!...

— Μήν τά ρωτάς, παντρεύτηκε.

— Μπά! Πότε;

— Εινε τώρα τρία χρόνια...

— Περίεργο... και δέν σοφ φαίνεται καθόλου! Εισαι μία χαρά!...

Μεταξό φίλων

— Ή διάλεξις μου κατά τών προλήψεων θά γίνει ώρισμένης την έρχομένη Κυριακή.

— Μά προχθές μου ειχες είπει πώς θά γινότανε σήμερα.

— Ναί, μά δέν είχα σκεφθί πώς σήμερα εινε... 13 του μηνός!...